

**83 výletov, ktoré musíte zažiť**

Overené  
na vlastnej koži  
redakciou  
magazínu

~čítané~  
**SLOVENSKO**

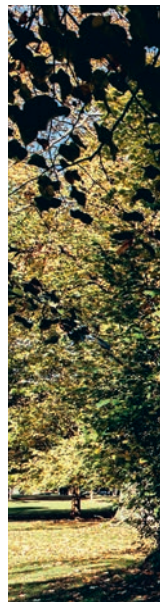
*Objavujeme*  
**STŘEDNĚ**  
*Slovensko*

83 výletov, ktoré musíte zažiť

# Objavujeme STŘEDNĚ Slovensko

Zostavila  
Simona Hricišinová

~čarovné~  
SLOVENSKO





Vydalo vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a. s.

Copyright MAFRA Slovakia, a. s., 2025

Autori textov: Simona Hricišinová, Veronika Nichta Mráziková,  
Róberta Karpinská, Katarína Abeille, Richard Filipko, Juraj Červenka,  
Soňa Košíková, Juraj Kapusta, Zoja Kyrmezer

Zodpovedná redaktorka: Monika Francisci

Dizajn a grafická úprava: Martina Buzinkayová

Jazyková úprava: Dominika Javorová

Úprava fotografií: Anton Záhradník

Autori foto: Miroslava Spodniaková, Peter Mayer, Juraj Červenka, Juraj Kapusta,  
Richard Filipko, Zoja Kyrmezer, Pavol Funtál, Marek Harman, Petr Horálek, Peter  
Kováč, Veronika Krpelanová, Pavol Hlodák, Peter Korček, archív Petra Fridricha,  
Gabriela Teplická, Anna Kucharčíková, Pavol Staník, archív Miroslava Eliáša,  
archív Kysuckého múzea, archív Vladimíra Valla, Marián Béreš, archív Andreja  
Hrnčiara, archív KST Vrútky, TASR, Shutterstock, Dreamstime

Foto na obálke: Shutterstock

Tlač: Finidr, s. r. o.

MAFRA Slovakia

Prvé vydanie

ISBN 978-80-8254-132-1

83 výletov, ktoré musíte zažiť

# Objavujeme STŘEDNÉ Slovensko

Overené  
na vlastnej koži  
redakciou  
magazínu

~čarouné~  
SLOVENSKO

~čarouné~  
SLOVENSKO

# OBSAH

|                                     |           |
|-------------------------------------|-----------|
| <b>Banskobystrický kraj</b>         | <b>12</b> |
| Kalvária Horná Roveň                | 14        |
| Park tmavej oblohy                  | 18        |
| Kremnická mincovňa                  | 20        |
| Zveropark                           | 24        |
| Rozhladňa Háj                       | 26        |
| Kráľova hoľa                        | 28        |
| Čiernohronska železnica             | 30        |
| Kôrová kaplnka                      | 34        |
| Pohyblivý betlehem                  | 36        |
| Mýto pod Ďumbierom                  | 38        |
| Sysľovisko na Muráni                | 42        |
| Hrad Šomoška                        | 44        |
| Slovenské múzeum máp                | 46        |
| Synagóga v Lučenci                  | 48        |
| Prírodná pamiatka Kalamárka         | 50        |
| Múzeum masiek                       | 54        |
| Planetárium Maximiliána Hella       | 56        |
| Banícky náučný chodník              | 58        |
| Rotunda v Šiveticiach               | 60        |
| Rozhladňa nad Dúbravicou            | 64        |
| Chmarošský a Telgártsky viadukt     | 66        |
| Kostol sv. Františka Assiského      | 70        |
| Splav Ipl'a                         | 72        |
| Špania Dolina                       | 76        |
| Klopačka v Hodruši-Hámroch          | 78        |
| Hrad Revište                        | 80        |
| Thurzo – Fugger zážitková expozícia | 84        |
| Prvé slovenské gymnázium            | 88        |
| Hrad Modrý Kameň                    | 90        |
| Vodný hrad Hronsek                  | 92        |
| Arborétum Borová hora               | 94        |
| Hrad Ľupča                          | 96        |
| Zvernica Teplý Vrch                 | 98        |
| Pustý hrad                          | 100       |
| Fabkovie domček                     | 102       |
| Vrch Zvolen                         | 104       |
| Kaštieľ Svätý Anton                 | 106       |
| Po stopách Andreja Sládkoviča       | 108       |
| Sobášny palác                       | 110       |
| Artikulárny kostol v Hronseku       | 112       |

|                            |            |                          |     |
|----------------------------|------------|--------------------------|-----|
| <b>Žilinský kraj</b>       | <b>116</b> | Oravský hlinený betlehem | 206 |
| Slovenský orloj            | 118        | Múzeum dopravy           | 208 |
| Veľký Choč                 | 120        | Hrad Lietava             | 210 |
| Múzeum oravskej dediny     | 122        |                          |     |
| Park Mini Slovensko        | 124        |                          |     |
| Stanišovská jaskyňa        | 125        |                          |     |
| Múzeum kávy                | 126        |                          |     |
| Starý kostol v Zázrivej    | 127        |                          |     |
| Vrch Bystrá                | 128        |                          |     |
| Oravský hrad               | 130        |                          |     |
| Obec Čičmany               | 134        |                          |     |
| Brestovská jaskyňa         | 136        |                          |     |
| Detvianske kríže           | 138        |                          |     |
| Archeoskanzen Havránok     | 142        |                          |     |
| Jánska kaďa                | 144        |                          |     |
| Znievsky hrad              | 146        |                          |     |
| Hrad Sklabiňa              | 148        |                          |     |
| Slanický ostrov umenia     | 152        |                          |     |
| Rozprávkový les            | 154        |                          |     |
| Vrch Vyšehrad              | 156        |                          |     |
| Františkova huta           | 158        |                          |     |
| Lesná úvratová železnica   | 160        |                          |     |
| Žiarska chata              | 162        |                          |     |
| Megahojdačka a megalavička | 164        |                          |     |
| Rodinný park Zookontakt    | 166        |                          |     |
| Ďumbier a Chopok           | 168        |                          |     |
| Lúčanský vodopád           | 172        |                          |     |
| Chata na Grúni             | 174        |                          |     |
| Chata pod Chlebom          | 176        |                          |     |
| Múzeum slovenskej dediny   | 178        |                          |     |
| Chata Kľačianska Magura    | 180        |                          |     |
| Vrch L'adonhora            | 182        |                          |     |
| Burianova veža             | 184        |                          |     |
| Hrad Strečno               | 186        |                          |     |
| Vrch Kozí chrbát           | 190        |                          |     |
| Váh na pltiach             | 192        |                          |     |
| Roháčske plesá             | 194        |                          |     |
| Vrch Straník               | 196        |                          |     |
| Ropný prameň v Korní       | 198        |                          |     |
| Budatínsky hrad            | 200        |                          |     |
| Babia hora                 | 204        |                          |     |







## *V srdci Slovenska*

Stredné Slovensko si zamilujete – nielen pre jeho hory, doliny, mestá a čarovné dedinky, ale aj pre množstvo miest, ktoré dokážu prekvapiť, nadchnúť a zabaviť. Práve do týchto zákutí sme sa za posledné roky pravidelne vyberali s kolegami z redakcie nášho časopisu Čarovné Slovensko, vždy s chuťou objavovať a so záujmom porozumieť príbehom, ktoré tieto miesta rozprávajú.

Táto knižka je výberom toho najlepšieho, čo sme počas našich výprav v Banskobystrickom a Žilinskom kraji videli, zažili a precítili. Nejde o suchý zoznam známych cieľov. Každý jeden tip v sebe nesie malú spomienku – na rozhovor so sprievodkyňou v múzeu, na výhľad, ktorý nám vyrazil dych, alebo na miesto, kde sme si v tichu len tak sadli a boli. Čo je dôležité, každý jeden výlet máme odžitý na vlastnej koži.

Nájdete tu všetko – túry pre tých, čo milujú hory, sakrálné pamiatky pre pokoj v duši, múzeá plné zaujímavostí, no najmä miesta pre deti aj dospelých, ktoré zanechajú zážitok. Je tu 83 výletov, ktoré vás zavedú na známe aj menej známe miesta stredného Slovenska. Pozývame vás teda na cestu po krásach, príbehoch a pokladoch srdca Slovenska. Veríme, že vás naše zážitky inšpirujú k vlastným a že vám táto knižka bude tým najlepším partákom pri ich plánovaní.

*Príjemné objavovanie za celý kolektív autorov praje Simona Hricišinová*

# Banskobystrický kraj

Je najväčším krajom na Slovensku, rozprestiera sa na ploche 9454 km<sup>2</sup>. Nachádza sa v južnej časti stredného Slovenska, pričom na juhu hraničí s Maďarskom.

Kraj má pestrú prírodnú scenériu – od horských masívov Nízkych Tatier, Veľkej Fatry či Muránskej planiny až po mierne zvlnené nížiny Juhoslovenskej kotliny. Príroda sa v Banskobystrickom kraji poriadne vybláznila. Najnižší bod kraja je 124 m n. m. (Ipel'ské predmostie), najvyšší 2046 m n. m. (Ďumbier, najvyšší vrch Nízkych Tatier). Územím pretekajú rieky Hron, Ipel' a Slaná.

Región má bohatú banícku históriu – ložiská zlata, striebra a medi sa od 13. storočia ťažili najmä v Kremnici, Banskej Štiavnici a Banskej Bystrici. Dnes je ťažba kovov v útlme, no stále sa tu nachádzajú významné ložiská nekovových surovín. Na územie kraja zasahujú štyri národné parky – Nízke Tatry, Slovenský raj, Muránska planina a Veľká Fatra, okrem nich sa tu nachádzajú štyri chránené krajinné oblasti. Administratívne sa kraj delí na 13 okresov: Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Brezno, Detva, Krupina, Lučenec, Poltár, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Zvolen, Žarnovica a Ziar nad Hronom.







# Kalvária *Horná Roveň*

Obec: Štiavnické Bane  
Okres: Banská Štiavnica  
Kategória: Sakrálna pamiatka



**H**orná Roveň sa rozprestiera na severovýchodnom okraji obce Štiavnické Bane, na úpätí vrchu Tanád. Nachádza sa tu zaujímavá, stará kalvária, ktorá bola postavená pred takmer 300 rokmi. K samotnej kalvárii sa viaže len nejasný historický odkaz. Predpokladá sa, že skôr ako sa na kopci objavili jednotlivé zastavenia, stáli tu tri drevené kríže s plechovými maľovanými figúrami Ježiša a lotrov. Kopec bol pôvodne nezalesnený. Vysadením lipovej aleje a osadením zastavení vznikla zaujímavá, odvsadial' viditeľná dominanta s jasným pútnickým odkazom. Prakticky to však znamená, že na tejto kalvárii nenájdete klasických 14 zastavení, ale prechádzate sa po siedmich bolestiach Panny Márie. Celú kalváriu tvorí šesť kamenných tabúl s reliéfmi a siedmym zastavením je výjav samotného ukrižovania. Drevené kríže na vrchole kalvárie doplnili kamenné sochy (Mária a sv. Ján) takmer v životnej veľkosti. Pod Ježišovým krížom nájdete plechovú sochu Márie Magdalény.

*Vedeli ste?* Slovensko je krajinou s pozoruhodným počtom kalvárií – krížových ciest. Nájdete ich po krajine rozmiestnených viac ako 200 a pripomínajú utrpenie a smrť Ježiša.





## *Kopce nad Štiavnicou*

Kameňosochárske práce hornorovnianskej kalvárie sú podľa umeleckého sochárskeho „rukopisu“ prisudzované majstrovi Dionýzovi Stanettimu, alebo aspoň jeho dielni. Na miesto sa dostanete priamo z Hornej Rovne, zaparkovať sa dá takmer pri kalvárii. Ak máte radi dlhšie prechádzky, ale náročný terén, vyberte sa do Hornej Rovne priamo z Banskej Štiavnice, od jazera Klinger. Môžete zvoliť cestu po označených náučných chodníkoch. Kopce nad Štiavnicou sú pretkané lesnými cestami, takže sa po nich dá túlať celé dni.



Kamenná tabuľa s reliéfom.



**Tip:** Zaujímavé objekty v Hornej Rovni sú tiež Kostol sv. Jána Krstiteľa a stará požiarňa zbrojnice.



# Park *tmavej* oblohy

Obec: Dolný Harmanec  
Okres: Banská Bystrica  
Kategória: Zázitok

***Vedeli ste?*** Na Slovensku máme tri parky tmavej oblohy. Najstarší sa nachádza v pohorí Poloniny, ďalší vo Veľkej Fatre a tretí nájdete v Beskydskej oblasti, vznikol vďaka česko-slovenskej spolupráci.

V okolí Kráľovej studne sa nachádza jedinečné chránené územie – Park tmavej oblohy Veľká Fatra. Je to v poradí 76. park tmavej oblohy na svete, 30. v Európe a tretí na Slovensku. Má 325 hektárov a vo výške 1 300 m n. m. sa nad vami rozprestiera nebo s minimálnym svetelným znečistením. Špecifikom tohto miesta je, že hoci sa nachádza blízko veľkých miest ako Zvolen, Banská Bystrica či Martin, svetelné znečistenie je nízke aj vďaka vyššej nadmorskej výške. Jedinou stavbou je Horský hotel Kráľova studňa, ktorý bol postavený v roku 1951. V Československu bol najvyššie položeným hotelom, predbehol aj niektoré tatranské hotely. Momentálne je najvyššie položeným v stredoslovenskom regióne.

## *Bez ďalekohľadu*

K vzniku Parku tmavej oblohy prispel majiteľ hotela Kráľova studňa Dušan Kováč. Hotel ponúka víkendové pobyty s pozorovaním oblohy. V Parku tmavej oblohy Veľká Fatra je nočná obloha mimoriadne kvalitná. Aj bez ďalekohľadu tu môžete vidieť okolo 2 000 hviezd a napríklad aj Veľkú galaxiu v Andromede, najvzdialenejší objekt vo vesmíre viditeľný bez ďalekohľadu. Jej vzdialenosť je dva a pol milióna svetelných rokov.

**Tip:** Len 20 minút od hotela sa nachádza pamätník Slovenského národného povstania. V blízkosti nájdete aj bunker.



Aj bez ďalekohľadu tu môžete vidieť okolo 2 000 hviezd.



# *Kremnická mincovňa*



Obec: Kremnica  
Okres: Žiar nad Hronom  
Kategória: Múzeum

